Поштарина плаћена у готову

НОВИ САД
уторак
17 септембра
1940

Година VI
Бр. 217(1.602)

ДАН

Главни уредник: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ

Независни информативни дневник
Излази свакодневно осим понедељка
Примерак 1 Д.
Месечна претплата 20 д. за земљу 50 за иностранство
Огласи по тарифи

Редакција и администрација Краља Александра 7. — Телефон: 21-05 — — 21-06. Чековни рачун код Поштанске штедионице у Београду број 58.460 — Поштански фах број 178 — Рукописи и фотографије се не враћају.

Заузеће Солума у Египту се још не сматра као разлог за улазак у рат

У последњим борбама изнад Лондона Енглези су учествовали са свим својим ловачким авионима

Стокхолм, 16 септембра. (А.А.) — ДНБ јавља:

Према саопштењу енглеског радио, Италијани су заузели место Беряу, седам миља јужно од Солума.

Каиро, 16 септембра. (А.А.) — Рајтер јавља:

Врховна команда саопштава следеће:

„Надирање непријатељских снага у оном делу пустиње који су британске трупе напустиле настављају се. Од бомбардовања непријатељских авиона није причињена нека нарочита штета.

На осталим фронтовима није се догодило ништа изузетно".

Каиро, 16 септембра. (А.А.) — Рајтер јавља:

Иако је заузеће Солума од италијанских трупа изазвало природан утисак у египатским круговима се сматра да то није толико важан војнички догађај да би због тога Египат требао да уђе у рат. Један виши чиновник при енглеској влади дао је дописнику Рајтера, с тим у вези, следећу изјаву:

„Још од повлачења наших трупа са границе одмах по уласку Италије у рат свакоме је било јасно да се Солум не може одржати, због тога његово заузеће и не сматрамо као акцију за непосредно освајање Египта. Солум се сада налази у „ничијој земљи" окружен огромним комплексима пустиње између границе и Египта. Ми очекујемо да до оваквих акција убудуће може доћи још врло често, да се може десити да италијанске трупе и даље продру, али све то не значи директну опасност за нас.

Само у случају да је очигледно да се ради о покорењу Египта несумњиво је да би Египат онда ушао у рат и да би се његова војска борила са британском војском заједно.

Борбе над Лондоном постају све жешће

Берлин, 16 септембра. (А.А.) — ДНБ јавља:

О јучерашњим борбама које су вођене у ваздуху изнад Лондона саопштава се следеће:

„Изнад британске престонице дошло је јуче до великог броја борби. Изгледа да су Енглези у тим борбама учествовали са свима ловачким авионима са којима сада располажу. Изгледа да су над Лондоном били концентрисани сви апарати, што се може закључити и по томе што немачки авиони приликом напада на Ливерпул нису наишли ни на какав отпор од стране британских авиона.

„Упркос ове концентрације британских авиона, немачким авионима је успело да изврше четири напада на Лондон и да баце велики број бомби, које су изазвале пожаре, а нарочито у доковима. Осим тога примећени су пожари и у Волвичу. Уништени су и водоводи и електричне централе.

Оборен је у свему 71 британски авион, а 34 немачка авиона није се вратило у своје базе.

„У нападима је учествовало 180 немачких авиона".

ОГОРЧЕНЕ БОРБЕ ИЗНАД ЛОНДОНА

Берлин, 16 септембра. (А.А.) — ДНБ јавља:

Пошто је противник очито концентрисао своје расположиве ловачке авионе у Лондону, изнад Лондона дошло је јуче до многобројних и огорчених борби. Ову констатацију потврђује чињеница да немачки авиони приликом њиховог напада против Ливерпула нису наишли на отпор британских ловаца.

Упркос ове констатације, мало уобичајене и необичне, немачки бомбардери успели су поново да сеју смрт и разор у Лондону у четири узастопна напада. Велики пожари проузроковани су у доковима. У Волвичу директним погоцима разорене су водоводне инсталације и једна електрична централа. У току ових напада ловци из пратње били су ангажовани жешће него обично. И време је ишло у прилог Енглезима. Упркос тога, оборен је 71 њихов авион према 34 немачка, колико се није вратило. Стоседамдесетдевет немачких авиона учествовало је у овим узастопним нападима.

У току дана бомбардован је и аеродром у Линколну, где су директним погоцима уништени хангари, заклони и стаза за стартовање.

НЕМАЧКИ АВИОНИ ДОЛЕТАЛИ СУ У ДВА ТАЛАСА

Лондон, 16 септембра. (А.А.) — Рајтер јавља:

У саопштењу министарства ваздухопловства од синоћ каже се да је јучерашњи дан био један од тајежих за противничку авијацију.

До 19 часова по Гринвичу, каже се у саопштењу, знало се да је оборено 165 противничких авиона од стране британских ловачких авиона и четири од стране противавионских топова, у свему 169 авиона. Ови оборени авиони припадали су оним формацијама од 350 до 400 авиона колико их је у два таласа било долетело против Лондона и североисточне Енглеске у току дана.

Први талас долетео је ујутру, а састојао се од 2000 бомбардера и ловаца који су прелетели обалу Кента. У групама по шест или осам летели су сва изнад обале и плажа Довера и Денценеса.

Други напад почео је у 14,15 сати када је долетела једна група бомбардера и ловаца од око 150 или 200 авиона. Сви су они прелетели исто обалско пространство. Касније, после подне извршена су два мања напада против подручја Портленда. У сваком случају британски патролни ловци заподевали су борбу. Ваздушне борбе догађале су се изнад обале Кента и градова Мејдстоуна Кентерберија, изнад реке Медвеј и изнад Темзе. Многи противнички авиони потиснути су. Британске ловачке ескадриле за ескадрилама упуштале су се у борбу. Једна ескадрила „Харикена", која је оборила девет противничких авиона, започела је борбу над Лондоном, а завршила је над обалом Хестингса. Једна друга започела је борбу изнад Хамексмита, на Темзи, па све до Бичихеда, у близини Истборна. Она је оборила пет противничких авиона.

Лондон, 16 септембра. (А.А.) — Рајтер јавља:

Министарство за ваздухопловство саопштава да је приликом јучерашњих борби оборено 185 немачких авиона.

БОМБАРДОВАЊЕ АНВЕРСА

Лондон, 16 септембра. (А.А.) — Рајтер јавља:

Приликом бомбардовања Анверса, на војне објекте овога места бачено је око 400 тона бомби и експлозива. Запаљивих бомби бачено је преко хиљаду

Према саопштењу министарства ваздухопловства бомбардовање је трајало два и по часа.

Бомбардовање Калеа трајало је преко два часа. Запажени су многи пожари. Погођен је један непријатељски брод од пет хиљада тона.

Иако је време било ружно, британски авиони, сви, вратили су се у своје базе.

БОМБАРДОВАНА ЈЕ ЛУКА У ПОРТЛЕНДУ

Берлин, 16 септембра. (А.А.) — ДНБ јавља:

Немачке ваздухопловне формације које су се баш вратиле саопштавају да су приликом јучерашњег бомбардовања постигнути пуни погоци на два лондонска водоводна постројења, на једној електричној централи. Неколико силоса на обали јужног дела Темзе у пламену су.

Број оборених британских авиона у току дана је 71. Двадесет немачких авиона није се вратило.

Берлин, 16 септембра. (А.А.) — ДНБ јавља:

Немачки бомбардери напали су јуче поподне луку у Портленду, а исто тако и слагалиште бензина.

Немачки авијатичари утврдили су огромне пожаре са високим пламенима и димом, када су били на повратку.

ОНЕМОГУЋЕНО ЈЕ БОМБАРДОВАЊЕ БЕРЛИНА

Берлин, 16 септембра. (А.А.) — ДНБ јавља:

Око поноћи неколико британских авиона покушало је да се приближе престоници.

Жестока паљба противавионске одбране присилила је британске авионе да се врате. Бомбе нису бачене. Противнички авиони налазе се већ на повратку.

НАПАДИ СУ ЈУТРОС НАСТАВЉЕНИ

Берлин, 16 септембра. (А.А.) — ДНБ јавља:

Немачке ваздухопловне снаге предузеле су у ранијим јутрошњим часовима нов напад на британску престоницу.

Дошло је и до борбе у ваздуху.

Појединости о нападу и о борбама још нису познате.

Лондон, 16 септембра. (А.А.) — Рајтер јавља:

Британски војни стручњаци су мишљења да је немачка врховна команда изабрала јучерашњи дан, недељу, за главни напад на Енглеску, с евентуалним искрцавањем трупа

Време од последња 24 часа било је најтеже за противника. Као што је познато, британске ескадриле бомбардовале су таквом жестином пристаништа с оне стране Канала, да су се потреси ваздуха осетили на обали грофовије Кент, где су се јасно видели стубови пламена на Денкерка и Калеа

ПОЛИТИЧКА ХРОНИКА

Изјава претседника владе г. Драгише Цветковића љубљанским новинарима да је већ издао упутства свим управним органима да се свакој спекулацији са животним намирницама, вештачком подизању цена и осталим несавесним поступцима енергично стане на пут учинила је најбољи утисак у јавности, јер се сада очекују драстичне мере против свих оних који покушавају да вештачком спекулацијом неосновано подижу цене животним намирницама. Претседник владе г. Цветковић је и сам изјавио да ће мере које ће бити предузете бити најдрастичније. Интернирања са принудним радом биће, како је г. Цветковић нагласио, обичне казне за све врсте спекуланата. Најстрожија контрола управних органа биће опомена за све управне чиновнике који буду олако схватили своју дужност. На тај начин, јавност с правом очекује да ће исхрана бити обезбеђена и да ће и цене бити сношљиве и да ће одговарати садашњим приликама.

*

Министар спољних послова г. Александар Цинцар-Марковић, који је у хотелу „Топлице“, на Бледу, у петак, увече имао дужи разговор са претседником владе г. Драгишом Цветковићем, примљен је у суботу пре подне у дужу аудијенцију код Њ. Кр. Вис. Кнеза Намесника. После аудијенције г. Цинцар Марковић присуствовао је предаји акредитивних писама новог француског посланика г. Могра.

Разрешени су, указом Краљевских Намесника, дужности министри на расположењу г.г. Франц Сној, др. Бранко Миљуш, Љубомир Пантић и Ђура Чејовић.

Конференција Извршног одбора СДС одржана је јуче у подне у Загребу. Конференција је одржана у стану министра социјалне политике и народног здравља г. др. Срђана Будисављевића. Конференцији су присуствовали сенатори г.г. Вељеслав Вилдер, Сава Косановић и други прваци странке.

Четворогодишњи помен Светозару Прибићевићу одржан је јуче пре подне у цркви Светог Преображења у Загребу. У име СДС помену су присуствовали министар г. др. Срђан Будисављевић, сенатори г.г. Вељеслав Вилдер и Сава Косановић и други прваци странке. Од стране ХСС присуствовали су генерални секретар г. др. Јурај Крњевић и г. Јосип Реберски.

Министар правде г. др. Лазар Марковић борави у Омишу, где ће се задржати неколико дана на одмору

Седморица првака ЈНС, г.г. Јован Бањанин, др. Славко Шећеров, Јеремија Протић, Доброслав Богдановић, Богољуб Јевтић, др. Драгутин Кojић и др. Коста Кумануди дали су преко штампе изјаве да никада нису били чланови ниједне масонске ложе.

Апел г. Хорие Симе румунском народу

Букурешт, 16 септембра. (А.А.) — Радор јавља:

Претседник владе **г. Хорие Сима упутио** је апел легионарима, у коме каже да, захваљујући мудрости генерала Антонеска, тлачења легионара су престала, румунска омладина је позвана да дела на обнови и бољој будућности земље, а управљач г. Антонеску има за циљ да преобрази саму душу румунског народа, који има да служи једино вечитим интересима отаџбине.

Његово Величанство **Краљ Михаило,** каже г. Хорие Сима, Краљ је младе румунске генерације и сви га Румуни носе у својим срцима.

Будимо достојни Краљевог поверења, као и поверења једног великог војника генерала г. Антонеска, спасиоца отаџбине. Почнимо са мобилисањем свих румунских живих снага потребних за обнову земље, почнимо да живимо сиромашно, скромно и строго, како би одбацили од себе свако експлоатисање и жртвујући се за отаџбину, бранили и сам легионарски покрет.

Немачка штампа о методама британске привредне политике у југоисточној Европи

Берлин, 16 септембра. — Немачка штампа пише да је данас већ потпуно јасно да је пропао енглески покушај да се Немачка одвоји од привреде југоисточне Европе. Овај енглески покушај, који почиње још 1936 године, може се поделити према извештају института за коњуктурна проучавања у три фазе. У првој фази енглеска настојања су била уперена првенствено против Италије. Она су отпочела 1935/36 у вези са санкцијама Друштва Народа, које су се спроводиле у времену од новембра 1935 до јула 1396 године. Енглеска је онда настојала нарочито око Турске и Југославије. Друга фаза привредно-политичке борбе у југоисточној Европи обухваћа време од пролећа 1938 до августа исте године. У овом времену Енглеска се служи нарочито политиком зајмова и понуда зајмова, као и повременим великим куповинама ради стварања великих ратних резерви. Исто тако оснивају се разне трговинске коморе и води интензивна привредна пропаганда. Све ово има за циљ, односно наводи се као разлог, сузбијање немачке привредне експанзије на Балкану и ближем Истоку.

Међутим, оно што су Енглези желели нису постигли јер удео Немачке у укупном извозу југоисточне Европе (Бугарске, Грчке, Југославије, Румуније, Турске) порастао је са 26,1% у 1937 години на 40,2% у 1939 год. Исто тако и учествовање Немачке у укупном увозу југоисточне Европе је порасло са 32,6% у 1938 на 45.6% у 1939, док је истовремено енглеско учествовање опало са 7,8% на 6,2%.

Трећа фаза је отпочела избијањем рата, и потрајала је до слома Француске у јуну о. г. У овој фази британска офанзива је наступила у новом облику: ометањем снабдевања Немачке са најпотребнијим намирницама. Али већ у касну јесен 1939 год. било је јасно да је немачко снабдевање из југоисточне Европе само питање трошкова, а не неки нарочити проблем. Сломом Француске и ступањем Италије у рат, енглеска привредна офанзива у југоисточној Европи потпуно је онемогућена.

Промет „Аграрије“ у прошлој години порастао је за 348 вагона

Јуче пре подне одржана је скупштина Земљорадничке централне задруге „Аграрије“, под претседништвом г. др. Јакоба Авендера а у присуству претставника политичких, привредних и културних вођа немачке мањине, на челу са г. г. др. Сеп Јанком, др. Стефаном Крафтом и другима.

Извештај о раду поднео је управник г. Фриц Милер. Из извештаја се види да је „Аграрија“ у 1939 години извезла 194 вагона кудеље и 144 вагона кучине, а од тога 239 вагона извезено је у Немачку. Промет „Аграрије“ износио је укупно 5411 вагона робе, у вредности од 114,552.000 динара.

Укупан промет „Аграрије“ показује, према прошлој години, огроман напредак: 348 вагона више!, док вредност робног промета надмашује прошлогодишњу за 1,55 милиона динара! Саопштено је да необично повољно материјално стање Савеза омогућује у будућности даље развијање послова.

На крају је г. др. Авендер упознао присутне са значајем Закона о привредним задругама и саопштио је да „Аграрија“ узима учешћа у организацији дочека репатрираних Немаца из Бесарабије. Она за ову акцију ставља на расположење значајна средства у форми предујма, да би се успех акције у пуној мери осигурао.

Потом је, под претседништвом г. др. Јосипа Тришлера одржана скупштина Земљорадничке централне задруге, која је у прошлој пословној години показала веома леп успех. Пошто су извештаји о раду управе и надзорног одбора примљени једногласно, дата је разрешница управи.

Одржане су још скупштине задруга „Селектор“ и „Авис“.

Министар пошта г. Јосип Торбар присуствоваће забави „Хрватског радише“ у Петровграду

На забаву је позван и потпретседник владе г. др. Мачек

Петровград, 16 септембра. — „Хрватски радиша“ у Петровграду одржаће у суботу, 21 о. м., увече, своју прву свечану забаву у просторијама хотела „Војводина“, а под покровитељством министра пошта и телеграфа г. Јосипа Торбара, који ће лично присуствовати забави. На забаву су, сем њега, позвани потпретседник владе г. др. Владимир Мачек, министар трговине и индустрије г. др. Иван Андрес, министар финансија г. др. Јурај Шутеј, министар без портфеља г. Бариша Смољан и директор Завода за унапређење спољне трговине г. др. Рудолф Бичанић.

Забава ће имати и мањи програм, на коме ће узети учешћа војна музика 25 пешадиског пука и г. Маријан Дуранец, тенориста Загребачке опере.

Бан г. др. Кијурина на освећењу бетонског моста у селу Бадњевцу

Крагујевац, 16 септемора. — У селу Бадњевцу, у близини Крагујевца, освећен је нови бетонски мост на реци Лепеници који су подигли сами сељаци. Свечаност је увеличао својом посетом бан Дунавске бановине г. др. Бранко Кијурина, који је после завршеног црквеног обреда пресекао траку и мост предао саобраћају. Том приликом бан г. др. Кијурина је одржао пригодан говор, у коме је истакао значај подухвата Бадњевчана и честитао им на великом делу. Бан г. др. Кијурина је на завршетку говора био топло поздрављен од непрегледне масе народа.

НЕМАЧКИ АВИОНИ БОМБАРДОВАЛИ ЕНГЛЕСКИ КОНВОЈ

Берлин, 16 септембра. (А.А.) — Агенција Стефани јавља:

Немачки авиони бомбардовали су јуче један енглески конвој који се састојао од трговачких бродова. Успело им је да запале још један брод од 8.000 тона.

Лука Довера била је јуче поново бомбардована од стране немачких бомбардера. Исто тако са успехом бомбардоване су фабрике ратног материјала и индустриска предузећа у Ливерпулу, као и фабрике гаса и резервоари нафте у Вашингтону и Брајтону.

Новосадска општина укинула је обавезу уплаћивања премија за увоз дрвета

У последње време званични кругови много су се бавили питањем снабдевања грађанства горивим дрветом. У ранијим годинама Новосађани су већ августа месеца имали пуне подруме, а ове године — већ је средина септембра — само веома мали број грађана је снабдевен дрветом. Како сазнајемо, августа месеца увезено је у Нови Сад око 400 вагона горивог дрвета. Од тога свега око десетак вагона отпада на трговце, док су највећи део набавили приватници.

Из тога се види да су приватници нашли могућности да набаве дрва, док трговци (како то они сами тврде) нису могли да то учине. Трговци су се највише жалили на премирање, што су требали да уплате разлику у подвозним ценама ако је износила мање од 860 динара.

Како сазнајемо, Новосадска општина је данас донела решење о укидању премирања. На тај начин убудуће је омогућено добављање горивог дрвета без обавезе уплаћивања премија.

Познато је да је, на интервенцију Новосадске општине, Бановина Хрватска одобрила новосадским трговцима увоз 500 вагона дрвета. Међутим, трговци, не зна се из којих разлога, ове количине још нису преузели. Карактеристично је, међутим, да су трговци требали да уплате у корист фонда за премирање око 150.000 динара. Укидањем премирања, наравно, ова обавеза више не важи, тако да ће трговци само на премији зарадити 150.000 динара.

Како нас стручњаци уверавају, с обзиром на максималне цене које важе за Нови Сад, зарадиће се на роби аб утоварна станица око 1000 динара, а на роби која ће се продати 1400 динара.

Истина је да ће убудуће, бар до децембра месеца, робе бити доста, али ће после наступити исте тешкоће као и прошле године, тако да ће грађани сувим златом морати да плаћају дрво

ОДЈЕЦИ И МИШЉЕЊА

ЗАДАТАК КОЈИ НАМ ПОСТАВЉАЈУ ДАНАШЊЕ ПРИЛИКЕ

„НАПРЕД“ (Београд):

Чување и одбрана интегритета државе и независност с једне, извршење својих међународних обавеза с друге стране, то би био, најкраће дефинисан задатак који нам данашње прилике постављају.

Да би наша земља могла одговорити свима захтевима овога задатка, потребно је да све мере, које једна влада. као и друге политичке организације које могу имати утицаја на ток јавног живота, предузимају, буду међу собом логичне и међу собом сагласне. Ако се, напр. предузимају мере предострожности за одбрану у војничком погледу, не смеју се истовремено предузимати или допуштати мере, које слабе одбрану земље у духовном и моралном погледу. Велика и горка туђа искуства довољно су нам јасно показала, да је у свима тешким ситуацијама (и не само ратним) кроз које једна земља може проћи, морални чинилац основни чинилац одбране.

Морални чинилац има свој основ у осећању солидарности народне заједнице. Ту солидарност држава треба да ствара и брани како својом организацијом, тако и својом управом и својом политиком.

Споразум, закључен прошле године, имао је у виду ову солидарност кроз организацију државе и у томе је, са гледишта државне политике, била његова највиша морална вредност. Али, ако је поред осталих разлога и интерес народне одбране захтевао, да се из наше унутрашње политике уклони дотадање жариште хрватског отпора према држави, какво је претстављао централизам, исти тај интерес захтевао је исто тако, да се са преуређењем државне организације логично настави, и на тај начин спречи да један акт државне политике, предузет да уклони извор незадовољства у једном делу опште државне заједнице, постане такав извор у другом.

У истом смислу као и споразум од 26 августа, улазак претставника хрватског народа у владу имао је да ојача то осећање солидарности кроз сарадњу на општим државним пословима. У томе је, са гледишта државне политике, била тако исто највиша морална вредност тога чина. Али, зар није тај исти интерес захтевао, да се и политичко претставништво српског дела у влади прошири?

Ми ово питање не посматрамо ни са којег партиског гледишта, нити имамо у виду ма који партиски интерес. Али пред данашњу владу, и ову и сваку другу која би била на њеном месту, стоје крупни и тешки задаци народног и државног вођства кроз врло озбиљне догађаје. За тај посао потребни су људи не само стручни, прекаљени и искусни, него и људи који могу да задобију и понесу народно поверење. У нормална времена влада може и сама управљати државом и заповедати народу. Поредак и апарат на који се он ослања, за ту сврху су довољни. У оваква времена, међутим, кадва преживљујемо, у којима се од народа захтевају велике и могу тражити све веће жртве, влада се мора ослањати и на сарадњу са народом — не само на државни апарат.

Свака сарадња народа са државом има своје услове, политичке и — нарочито — психолошке. Није реч о овом или оном политичком систему, као што се данас погрешно траже лекови само у промени система, него је реч о томе да народ прихвати савете и упутства владе и спроведе њене мере. Тај однос поверења народа и владе, то је значајан морални чинилац у крупном проблему не само народне одбране, где је очигледан него и сваке реформе политичког живота.

Велики успех Међународне пољопривредне сточарске изложбе и сајма у Младеновцу

У присуству претседника владе г. Драгише Цветковића

додељен је пехар Њ. В. Краља најбољем излагачу у Младеновцу

Милошу Милошевском, задругару из Жабља, за бика шампиона »Цветка«

Пехар бана г. др. Бранка Кијурине добио је, за бика »Штирмера« Хенрих Рицман, одгајивач из Пашићева

Младеновац, 16 септембра. — У Младеновцу је у суботу на свечан начин отворена традиционална међународна пољопривредна сточарска изложба и сајам. Свечаности су присуствовали маршал Двора г. Чолак Антић, министар саобраћаја инж. г. Никола Бешлић, министар за физичко васпитање народа г. Душан Пантић, бан Дунавске бановине г. др. Бранко Кијурина, претседник Београдске општине г. Јеврем Томић. а у недељу је изложбу посетио и претседник владе г. Драгиша Цветковић, у чијем је присуству извршена расподела награда најбољим одгајивачима.

Отварању Шесте међународне пољопривредне сточарске изложбе и сајма присуствовали су многобројни излагачи сељаци из околине, велики број пољопривредних стручњака и изасланика пољопривредних установа и организација из целе земље.

Угледни гости из Београда стигли су аутомобилом око 10 часова пре подне. Поздравио их је претседник Пољопривредне коморе Дунавске бановине г. Милан Бацак пригодним говором. На крају је г. Бацак замолио бана г. др. Кијурину да отвори изложбу.

БАН Г. ДР. БРАНКО КИЈУРИНА ОТВАРА ИЗЛОЖБУ

Отварајући изложбу, бан г. др. Кијурина је одржао говор, у коме је изложио велики успех и лепе резултате које је досада постигла сточарска изложба у Младеновцу. Ови успеси, рекао је г. Бан, најбоље демантују мишљење које се проноси о нашем народу да нема смисла за организацију и конструктиван рад. Поред осталога, бан г. др. Кијурина је рекао:

— Ово што се постигло за шест година постојања Младеновачке пољопривредне изложбе снажно је илустровало способност нашег народа. Ништа није пропуштено да се постигне успех. И он је постигнут. И те какав успех! Младеновачка изложба се данас, по своме уређењу, може да мери не само са најбољим у земљи, већ и на целом континенту. Мала обимом, она квалитетом и уређењем пружа изванредно лепу слику.

Бан г. др. Кијурина се, на крају, осврнуо на међународну ситуацију и подвукао одлучан став нашег народа да своје тековине и плодове свога труда бескомпромисно чува пред свим и сваким.

Затим је г. Бан прогласио да је изложба отворена. Домаћин изложбе, г. Павле Поповић-Пеција, директор Завода за приређивање изложби Пољопривредне коморе, и г.г. Милан и Јанко Бацак повели су затим групу званица и гостију, која је, праћена великим бројем сељака, обишла све изложбене павиљоне и штандове. Излагача из Војводине, како је одмах примећено, било је ове године знатно више него раније. Министар г. Бешлић се нарочито интересовао за њихова изложена грла, која су остављала одличан утисак на све присутне.

НАЈВИШЕ СУ ЗАСТУПЉЕНА ГОВЕДА И СВИЊЕ

Изложени материјал је врло леп и потпуно задовољавајући. Највише су заступљена а говеда и свиње. Од говеда са 95 од сто заступљена је Сименталска раса а од свиња са 70 од сто Мангалица. Остале су Јоркшир и Беркшир расе. Од оваца је највише Цигаје са нешто Сјенничке и Мерино овце. Заступљена јее и перната живина у великом броју. Излагачи живине су махом аматери и неколико живинарских селекциских задруга. По традицији, поред изложбе стоке изложено је и вино и воће, као и воћарски производи. Излагачи су виноградарске и винарске задруге и пољопривредници као појединци са територије јужног дела Бановине.

По бројности грла и њиховом квалитету истичу се нарочито Сточарска задруга „Селтерс“ из Младеновца, Сточарска задруга из Велике Плане, Земљорадничке сточарске задруге из Лапова, Марковца, Голобока. Из северног дела Дунавске бановине Младеновачку изложбу су, као и раније, посетиле сточарске задруге из Пашићева, Бачког Доброг Поља, Торже и Гакова. Као новост на овој изложби су објекти угледног газдинства, који привлаче нарочиту пажњу и за које се посетиоци изложбе, пољопривредници, много интересују.

ДОЛАЗАК ПРЕТСЕДНИКА ВЛАДЕ Г. ЦВЕТКОВИЋА

Оцењивачка комисија прегледала је већ раније изложену стоку и донела одлуку о додељивању награда. Награде су додељене јуче после подне, у присуству претседника владе г. Драгише Цветковића, који је на изложбу допутовао после подне, после 15 часова. Претседника владе г. Цветковића дочекали су и поздравили г. Милан Бацак, претседник Пољопривредне коморе, домаћин изложбе г. Павле Поповић-Пецијa и цео изложбени одбор. Претседник владе г. Цветковић са великим интересовањем разгледао је изложбу и интересовао се за напредак сточара.

Пошто је претседник владе г. Цветковић разгледао изложбу, извршена је расподела награда најбољим одгајивачима.

ПЕХАР Њ. В. КРАЉА ДОБИО ЈЕ ЗАДРУГАР ИЗ ЖАБЉА

Као најбољи бик, шампион на изложби, оцењен је бик Сименталац „Цветко“ одгајивача Милоша Милошева, члана Сточарске задруге у Жабљу. Милошев је добио пехар Њ. В. Краља. Пехар бана г. др. Бранка Кијурине добио је Хенрих Рицман, из Сточарске задруге у Пашићеву, за бика сименталца „Штирмера“. Награду министра пољопривреде г. др. Чубриловића, један плуг, добио је Владимир Јаношевић, члан Земљорадничке сточарске задруге „Селтерс“ из Младеновца, за бика „Ћерко“; другу награду министра пољопривреде, такође плуг, добио је Драги Срећковић, за бика сименталца „Бенца“. Затим су подељене и друге награде. Претседник владе г. Цветковић је, са своје стране, доделио десет награда по хиљаду динара. Министар саобраћаја г. Бешлић поклонио је један плуг, а исто тако и Пољопривредна комора Дунавске бановине, претседник Београдске општине г. Јеврем Томић поклонио је сребрну табакеру. Свој поклон је г. Томић, после отварања изложбе, лично предао Милији Митровићу, из Брзанске земљорадничке сточарске задруге.

Посета на изложби је врло добра. Исто тако и послови су добри. Пошто је осигурано доста материјалних претстава за откуп грла, одгајивачи верују да ће бити потпуно задовољни.

Задругари са Ченеја на Опленцу

Задругари су посетили и Младеновачку изложбу и Јесењи сајам у Београду

Задругари са Ченејских Салаша, учлањени у Аграрно-кредитној и Првој српској земљорадничкој задрузи, са члановима својих породица, у недељу пре подне посетили су Опленац и поклонили се сенима Витешког Краља Александра Првог Ујединитеља. На гробу Витешког Краља запалили су свећу. Посетили су и Авалу и на гробу Незнаног јунака положили венац.

Задругари су путовали у три градска аутобуса из Новог Сада, под вођством својих претседника г.г. Стеванка и Луке Летића. Аутобуси су се прво зауставили на врху Авале, где је, у име задругара, одржао пригодан говор г. Лука Летић, а затим је положен венац. Задругари су стигли тачно у 10 часова на Опленац, где су обишли Краљевске гробове и разгледали цркву и музеј.

Све је учинило дубок утисак на новосадске задругаре.

Око 13 часова задругари су посетили Младеновачку изложбу, где су их дочекали приређивачи изложбе г.г. Милан и Јанко Бацак, Павле Пецијa Поповић и други. На изложби су у то време били начелник Пољопривредног одељења Банске управе, инж. г. Каменко Ћирић, управник Државне ергеле Карађорђево г. Ђорђе Врховац и други познати задругари из Новог Сада, који су се срдачно поздравили са гостима са Ченеја.

После разгледања Младеновачке изложбе, задругари су се вратили у Београд, где су разгледали Војни музеј. Сајам и друге знаменитости престонице.

Синоћ, у 21.30 часова, задругари са Ченејских Салаша допутовали су у Нови Сад, а затим су одмах продужили на Салаше. Ова успела екскурзија оставила је најбољи утисак на све учеснике.

Две добре сусетке у Андрејевцу поливале се водом и ударале цигљама

У борбу су стуциле и виле а на крају је пресудио нож

Петровград, 16 септембра. — Пред петровградским Окружним судом одговарала је Кристина Ђорђевић, стара 29 година, ратарка из Андрејевца, која је оптужена да је 8 септембра 1939 напала и ножем на пет места избола своју сусетку Живанку Тошић. Оптужена се брани да је њу Живанка прва напала и полила је кантом воде на улици. Она је на то побегла кући, али је Живанка дошла за њом у двориште и бацила на њу цигљу. Она је цигљу дочекала и бацила јој је натраг. На то је Живанка зграбила виле и њима хтела да је удари. Она је тада у нужној одбрани, зграбила нож и убола Живанку.

После саслушања сведока суд је донео пресуду којом је Кристину Ђорђевић осудио на 15 дана затвора.

Из аутомобила београдског предузимача г. Видана Матића нестали су планови моста на Тиси код Жабља

Петровград, 16 септембра. — У Петровграду је боравио послом београдски предузимач г. Видан Матић. У 9 часова увече довезао се аутомобилом пред биоскоп „Балкан". Аутомобил је паркирао пред биоскопом, а Матић је ушао на последњу претставу. Када је у 21 час изишао из биоскопа, једно окно на аутомобилу било је полупано, а из аутомобила је нестала његова актенташна и шешир. У уктенташни било је неколико важних докумената. Ту су се налазили и планови моста на Тиси код Жабља и печати. Пријавио је крађу полицији, која врши трагање.

САМОУБИСТВО ВРШАЧКОГ ТРГОВАЧКОГ ПОМОЋНИКА ЗБОГ НЕСРЕЋНЕ ЉУБАВИ

Вршац, 16 септембра. — Извршио је самоубиство 19-огодишњи трговачки помоћник Виктор Волтнер, попивши раствор 20 таблета веронала. Полиција је повела истрагу да утврди зашто се несрећни Виктор решио на овај корак. Према изјави његове мајке, изгледа да је посреди несрећна љубав.

Чудотворни извор водичне капеле

У Старом Врбасу

Извор који повраћа вид и доноси здравље

Стари Врбас, 16 септембра. — У Старом Врбасу, у капели водичној, налази се бунар који за сав свет у целом овом крају претставља светињу.

Предање говори да је још пре 150 година неки Буњевац из Суботице био слеп и пошто се умио са водом из овог чудотворног извора — прогледао. У знак признања и захвалности, овај Буњевац је од извора направио бунар и над њим подигао куполу. Према забелешкама јереја Вучелића, које се налазе у „Протоколу иньентарова", од 1850 године, постанак капеле водичне над чудотворним изворомобјашњава се овако:

— До 1793 године није било капеле него само чисти извор водице. Док су се околне воде смрзавале, вода из овога извора и зими потихо извире. Године 1793 намести се бунар а 1794 сазида се водична капела трошком неког Николића, трговца тополског, и трошком неког Буњевца из Суботице, за кога нико није знао име казати. Капела је посвећена преподобној Матери Св. Параскеви. Између два стуба под кровом капеле налази се бунар из кога болесници ваде воду и с њом се умивају ради оздрављења.

Нису само предање и ова забелешка сведок, да је заиста овај извор чудотворан. До прошле године постојао је и живи сведок у особи Марије Шанто, из Новог Врбаса, која је умрла у својој 84 години. Марија је у својој 12 години остала слепа. Родитељи су све чинили да свом детету поврате вид, али нису успели. По препоруци направили су три мала хлеба и наменули их на три „водице". Хлебове су ставили пред Марију, која није знала који је којој водици намењен. Узела је хлеб водице у Старом Врбасу. После тога Марију су одвели на бунар у водичну капелу, где се умила са водом из чудотворног извора и молила се Богу. Прву ноћ после умивања Марија је прогледала. Доживела је дубоку старост, а очи је нису никад више заболеле. Марија је кроз цео свој живот све до прошле године, долазила капели водичној и молила се Богу, иако је припадала другој вери. Већи број ручних радова које је сама радила поклонила је овој капели.

Као пре стотину и више година, тако и данас народ ових крајева свакодневно са побожношћу прилази овоме бунару и захвата воде, умива се, трљајући највише очи, уверен да ће му ово умивање донети здравље и снагу.

Капела је за време рата, 1848 године била умногоме оштећена, али је 1852 обновљена и освећена, па се и данас још увек држи у добром стању.

ТИХ. САВИЋ

ОПОМЕНА

за плаћање приноса и прореза

Окружни уред за осигурање радника у Новом Саду на основу чл. 29 Уредбе о осигурању, принудној наплати и ненаплативости порезе позива све послодавце, као дужнике, који нису ни до данас уплатили уреду приносе и прирезе за осигурање својих радника и намештеника за месец јули 1940 године, као и за раније месеце пре овога, на основу платних налога од чијег је уручења протекло 8 дана, да одмах, а најкасније у року од 8 дана уплате овом уреду дужне приносе и прирезе са доспелим каматама.

Уколико се овој опомени послодавци не одазову, уред ће бити принуђен противу истих повести поступак принудне наплате по своме органу на њихов трошак, а на темељу §-а 41, 42 Закона о осигурању радника, а по прописима Уредбе о осигурању, принудној наплати и ненаплативости порезе бр. 148000/928 (Службене новине од 29 XII 1928 бр. 304).

Из канцеларије окружног уреда за осигурање радника у Новом Саду број 26891/940 од 17 септембра 1940 године.

Ситуација на домаћем тржишту паприком

Хоргош, 16 септембра. — На домаћем тржишту паприке у Хоргошу цене паприке су следеће:

Племенита слатка млевена 38 дин., пуолуслатка млевена 34 дин., I а гулаш млевена 31 дин., II а 27 дин., меркантил млевена 24 дин., племенита слатка полупрерађена (туцана) 28 дин. Венац сирове непрерађене паприке дужине 5 м. 55 дин. по комаду.

Цене су доста неуједначене. Тако је пала цена племените слатке, полуслатке и племените слатке полупрерађене, док је порасла цена II а гулаша

СУБОТИЧКА ОПШТИНА ПОДИЖЕ ЗАЈАМ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ГРАДСКЕ АПРОВИЗАЦИЈЕ

Суботица, 16 септембра. — У кабинету претседника Суботичке општине г. др. Ладислава Липозенчића одржана је конференција са претставницима млинске индустрије и са трговцима брашна. Из података млинара и трговаца се види да је за снабдевање градског становништва потребно до нове жетве око 1200 до 1300 вагона. Претседник г. др. Липозенчић је изјавио да ће се предузети кораци да Призад не преузима пшеницу све дотле док потребе града нису подмирене. Град Суботица подићи ће кратко рочни зајам за градску апровизацију.

ПРЕМЕШТАЈИ НАСТАВНИКА ГРАЂАНСКИХ ШКОЛА У ПЕТРОВГРАДУ

Петровград, 16 септембра. — Гђа Јелена Влаховић, суплент Државне мушке грађанске школе у Петровграду, премештена је у VI реалну гимназију у Београд. Гђа Софија Пурић, наставница Државне мушке грађанске школе у Петровграду премештена је у Државну мушку грађанску школу у Београду. (Дан)

СОМБОРСКИ ЕПИГРАМИ

Утеха

Један сомборски надничар, у тренутку беса, одгризао својој жени — нос. (ДАН, 14 септ.)

Догоди се који пут
— Услед брачне кризе —
Муж на жену да је љут
Па јој — нос одгризе.

А женица жалост крије:
„Што да ме је жао?
Боље и то, нег' да ми је
Језик одгризао!"

ПОДЛИСТАК »ДАНА«

Културни живот у Протекторату Чешка и Моравска

(Од нашег сталног прашког дописника)

Праг, септембра. — Месец август протекао је у атмосфери читавог низа културних приредаба као и у припремним радовима за нову школску годину и јесењу позоришну сезону.

У прекрасној долини у Хронову по десети пут су се састали, на позив Средишње матице позоришних дилетаната, глумци-аматери где су на свечан начин прославили успомену познатог и вољеног чешког књижевника Алојза Јираска.

Потребно је нагласити, да је баш велики кадар глумаца-аматера у чешким земљама претстављао одувек ону плодну њиву, из које је црпела снагу и расла чешка драмска уметност. Највећи чешки глумци стекли су прва искуства и прве утиске који су одређивали даљи њихов животни пут баш при дилетантским претставама. Очеви чешких драмских уметника и аутора били су глумци-аматери, исто тако као што су одлични музичари били потомци хоровођа, учитеља и музичара. Због тога није случајно, да је овогодишњем X Јирасковом Хронову била прикључена и позоришна школа, која је омогућила искусним практичарима да се поближе упознају са теоријом позоришне уметности у погледу режиске стране. У тој ће школи дилетанти сести у скамије испред „катедре, за којом ће седети стручњак, режисер по позиву. Јубилејни Хронов отворен је полагањем венца на гроб књижевника Алојза Јираска, који је овековечио тај крај у својим књижевним делима.

У месецу августу, такође су одржане и многе јубиларне прославе истакнутих научника и књижевних радника, међу које спада и име проф. др. Карла Енглиша, истакнутог националног економисте и књижевника, који је 17 августа, доживео 60-ту годину живота.

У подручју средњошколског васпитања уводи се, почев од нове школске године ново уређење наставног плана. Програм се проширује, а стим у вези повећава се и недељни број часова у појединим разредима. У првом разреду биће недељно 33 сата обавезних предмета, у другом и петом разреду по 34 сата, у трећем, четвртом и осмом разреду 35 сати, у 6 и 7 разреду по 36 сати. Вероватно је да ће у исто време бити донесено решење, да ће час предавања, који је до сада трајао 50 минута, бити снижен на 45 минута. Учење немачког језика повећава се у свима разредима за два сата недељно, што значи, да ће се у првом и другом разреду немачки језик предавати шест сати недељно, док ће се од трећег до осмог разреда предавати по пет сати недељно. Такође је по један час недељно придано и учењу чешког језика и то у петом, шестом и седмом разреду, тако да ће отсада у првом и другом разреду чешком језику бити посвећено пет сати, а у осталим разредима по четири сата недељно. Поново се уводи, као обавезан предмет, веронаука и то до петог разреда. Релативно обавезно певање проширује се на трећи и четврти разред. За сразмерно веома кратко време измењен је програм, нешто је повећан број часова. Школе постају у све већој мери радне и стваралачке.

Праг и остали градови поново су пуни ђака. Школе су отпочеле рад. Са ђацима су се вратили са заслуженог летњег одмора, такође и глумци, који се живо припремају за нову сезону, која ће — као што програми говоре — бити веома плодна у погледу приказивања нових опера и драмских дела.

Г. Дол.

Дирекција три новосадска биоскопа нуди Суботичкој општини приход од 437.000 динара годишње за закуп градског биоскопа

Суботица, 16 септембра. — Као што је ДАН јавио, дирекција биоскопа Аполо, Одеон и Ројал у Новом Саду поднела је најповољнију понуду на расписану лицитацију за издавање градског биоскопа у Суботици. Прва лицитација је поништена и у суботу пре подне одржана је друга, којој су од стране града Суботице присуствовали г.г. др. Матија Еветовић, градски културни саветник, др. Ђорђе Бекефи, градски правозаступник, инж. Васа Стефановић, Никола Сувајдић и Иво Кулиш.

Пуномоћја су предали г. Миша Тривић, претставник биоскопа Аполо, Одеон и Ројал из Новог Сада, и г. Мијо Новаковић, предузимач из Суботице. Г. Реже Ердеш, заступник фирме „Филипс", поднео је граду претставку да се закупни уговор са градом продужи једну годину, под старим условима, а правозаступник г. Иве Бургхарта протестовао је против одржавања нове лицитације, јер је она, према његовом правничком схватању, неправилна.

Лицитација је трајала свега десет минута. Понуда г. Тривића, била је најповољнија. Г. Тривић је нудио на име годишње закупнине, са трајањем од 4 године, 200.000 динара и 150.000 динара на име четворогодишње инвестиције.

У ову своту није урачунат порез на улазнице, који годишње износи око 200 хиљада динара. Досадашњи закупац плаћао је свега 250.000 динара, али у ову своту био је урачунат и порез на улазнице. Фирма „Филипс" је последњих година улагала годишње око 100.000 динара.

Понуда г. Тривића је била повољнија. Град би прихватањем ове понуде имао приход од 437.000 динара годишње.

Г. Мијо Новаковић, с обзиром на понуду г. Ердеша изјавио је готовост да плаћа 280.000 динара годишње. У ову своту био је урачунат и порез на улазнице. Закупнина би на тај начин износила свега 80.000 динара годишње.

Како се из тога види, друга лицитација дала је веома добар резултат. У Суботици влада уверење да ће град ову стварно повољну понуду г. Тривића прихватити. Очекује се да ће претседник општине г. др. Липозенчић за најкраће време сазвати седницу градског већа ради доношења коначне одлуке по овом питању.

Зецу се спремају црни дани...

Пољопривредна комора тражи да се зец прогласи за штеточину

јер је у прошлој години пољопривредницима у Дунавској бановини нанео штету од преко три милиона динара

Стога се Комора изјашњава против одлуке Банске управе о ограничењу лова зечева и тражи да се зецу објави рат до истребљења

Ових дана је, као што је познато, Банска управа Дунавске бановине донела решење о ограничењу лова зечева и јаребица. Тим поводом, „Гласник" Пољопривредне коморе Дунавске бановине пише да је ово решење вероватно уследило на захтев ловаца, да би се број зечева и јаребица повећао. Опет се догодило, додаје „Гласник", да су интереси пољопривредника запостављени да би се изишло у сусрет интересима и жељама малог броја ловаца. И код доношења овога решења није тражено нити је саслушано мишљење пољопривредника, којима зец наноси огромне штете, јер да је тражено и саслушано мишљење пољопривредника свакако да овакво решење не би било донето.

Прошле зиме, наставља орган Коморе, зечеви су нанели огромне штете пољопривредницима. Нарочито велику штету претрпели су воћњаци. Пољопривредна комора је добила много писама и молби од пољопривредника у којима су изношене штете које пољопривредницима наноси зец и тражено је да се он најзад огласи за штеточину. На основу тих многобројних захтева ми смо покренули акцију да се прикупе подаци о штети коју су прошле године зечеви нанели воћарима.

Ових дана нам је Банска управа Дунавске бановине доставила срређене податке о штети коју су зечеви нанели воћкама. По тим подацима у току прошле зиме зечеви су оштетили на подручју Дунавске бановине 266.708 воћака и воћних садница у укупној вредности од 3,349.140 динара. Стварна штета мора бити свакако већа јер је велики број оних који нису пријавили штету. Ако се овој штети дода још и она коју зечеви причињавају осталим пољопривредним културама (хмељу, купусу и др.) онда је јасно да пољопривредници не кукају онолико на зеца колико их боли.

Према подацима изнетим у „Ловачком гласнику", на име свих такса, закупнина за лов, такса на псе и др. држава, бановина и општина добијају са подручја северног дела Дунавске бановине дин. 2,660.661, док међутим, сам зец оштети воћака, на том истом подручју, у вредности од 3,159.482 динара, да и и не спомињемо штету на воћкама, којкоју власници нису пријавили као штету, у, и на осталим културама, која износи си знатну суму. Упоређењем ове две бројбројке долазимо до закључка да се зец ц мора прогласити за штеточину, јер о сам он напоси много више штете но ш што укупан лов донесе користи.

Уосталом, и, и кад не би био овакав однос штетете према користи, зец би се морао огласасити за штеточину јер наноси штету појединцима који су удовољили свима обавезама према држави и друштву, те им се мора обезбедити несметано уживање свога поседа, на које као грђани имају право. Са овим гледиштем морају се сложити свакако и ловци, јер ни они не би дозволили да им неко упадне у радњу или на имање и полупа део намештаја или упропасти део робе или имовине, само зато на пр. што тај плаћа известан порез или таксе.

Убиство у Бочару

Убио пријатеља зато што је одбио да прими чашћење у гостионици

Петровграад, 16 септембра. — Матија Бороги, раттар из Бочара, избо је прек синоћ ножем свог доброг пријатеља Миленка Бочарског.

Бочарски је седео увече у гостионици, у коју је нешто доцније дошао и Бороги и сео за његов сто. Бочарски је поручио ракију те је звао гостионичара да је плати, али се Бороги понудио да му је он плати. Бочарски је то одбио. Бороги се због тога нељутио и одвалио Бочарском шамар. Овај није реагирао, већ је без речи изишао из ове и отишао у другу гостионицу где је опет поручио ракију Међутим, у убрзо је и тамо дошао Бороги и сео за његов сто. Бочарски је одмах устао и изишао из гостионице, али је и Бороги кренуо за њим. Путем је Бочарски приметио да Бороги има нож, те је покушао да побегне натраг у гостионицу, али га је Бороги стигао пред вратима и почео да боде ножем. Бочарски га је преклињао да га остави на миру, али он га је касапио све дотле док овај није пао сав огрезао у крви.

Бороги је ухапшен. На саслушању је изјавио да га је Бочарски тешко увредио што је одбио да га он части. Каже да није имао нож он, већ Бочарски. Он је Бочарском истргнуо нож и у одбрани га убио. **(Дан)**

Г. др.. Алојз Хајнерман осумњичио 28 петровградских лекара да држе тајне санаторијуме

Петровгроад, 16 септембра. — Петровградски лекар и власник санаторијума г. др. Алојз Хајнерман поднео је Банској управи у Новом Саду пријаву против 28 петгровградских лекара. У пријави је навео да ови лекари, које је поименце навео, држе у закупу приватне станове у к којима лече болеснике са стране, те такође имају уствари своје санаторијуме без з дозволе.

Банска управа упутила је ову пријаву петровградској полицији на проверу. Полиција ј је обишла све приватне станове које ј је г. др. Хајнерман навео у пријави, али је само у двема собама нашла на болеснике са стране. Оба ова болесника изјавила су на саслушању у полицији да су већ болесни дошли у Петровград и изнајмили собу, па тек после тога су отишли лекару на лечење. Према томе, њих нису лекари упутили да себи изнајме собе, већ су то учинили по властитој иницијативи.

Оглас лицитације

Управа манастира Беочина одржаће 29 септембра о. г. јавну лицитацију, којом ће приликом продати 25 катастралних јутара шумског турнуса за 1940-41 годину.

Лицитација ће се одржати у манастирској канцеларији споменутог дана у 10 часова пре подне.

Исклична цена је 250.000 динара. Удаљеност шуме од железничке станице је 4 км., а од паробродске на Дунаву 6 км. Пут од манастира до обеју станица је добар. Остали услови могу се видети сваког дана у манастирској канцеларији.

Надметачи полажу 10% вадијум од искличне цене, коју досталац надопуњује као кауцију до 10% од постигнуте цене на дражби.

Управа Манастира Беочина

ПРЕТПЛАЋАТИТЕ СЕ НА ДАН!

УЗ МИЕСЕЧНУ ПРЕТПЛАТУ ОД 24.— ДИНАРА ДОСТАВИЋЕМО ВАМ, ПРЕКО НАРОЧИТИХ РАЗНОСАЧА НОВОСАДСКО ИЗДАЊЕ ДДАНА У СТАН ОДМАХ ПО ИЗЛАСЕКУ ЛИСТА ИЗ ШТАМПЕ.

Чиновничка војвођанска задруга за међусобно помагање и штедњу у Новом Саду

ПОЗИВ

на скупштину Чиновничке војвођанске задруге за међусобно помагање и штедњу у Новом Саду, која ће се одржати у понедељак т. ј. 23 септембра 1940 год. у 5 часова после подне у просторији Милетићева ул. бр. 6, први спрат, са истим дневним редом који је отштампан у Службеним новинама бр. 199. Скупштина ће се одржати без обзира на број присутних.

Нови Сад, 15 септембра 1940 год.

Управа

ПРИВРЕДНЕ ВЕСТИ

Међународно тржиште гвожђем

Беч, 16 септембра. — Услед недозољног довоза гвожђа из иностранства Енглеска у последње време форсира увоз из Америке. Како је постао тежак превоз морем види се најбоље из америчког извештаја о снабдевању манганском рудом челичних предузећа у САД. Ова предузећа последњих месеци, да би се осигурала сировинама потребним за рад, морала су стварати велике резерве манганске руде, које сада управо износе на милионе тона. То значи да су ова предузећа откупила сву ону манганску руду до које се могла доћи, а међу њима и ону намењену Енглеској. На тај су начин створила резерве за 14 месеци. Снабдевање гвозденом рудом Рајха стално се побољшава. И не узимајући у обзир неограничене могућности довоза шведске руде, Немачкој стоје на располагању вишкови гвоздене руде свих осталих европских држава

У НЕМАЧКОЈ ЈЕ 31.5 МИЛИОНА ЉУДИ ЗАПОСЛЕНО У ИНДУСТРИЈИ И ЗАНАТСТВУ

Берлин, 16 септембра. — Статистички уред објављује податке о попису становништва према занимању у 1939 год. у Рајху. У овим подацима није укључено становништво бивше Пољске. Свега је обухваћено 78 мил. лица, а од тога је 31, 5 мил. лица запослено у индустрији и занатству. У старом Рајху од 1933 год. број запослених у индустрији се повећао за 2,2 мил. лица. У пољопривреди и шумарству Немачке запослено је 14,9 мил. лица, у трговини и саобраћају 12 милиона, а у кућевним пословима 1,6 милиона лица. Самосталних лица без занимања (рентијера, пензионера итд.) има 10,4 милиона.

У РУМУНИЈИ СЕ ПАМУК МОЖЕ ПРЕРАЂИВАТИ САМО УЗ ДОДАТАК ВЕШТАЧКЕ ВУНЕ

Букурешт, 16 септембра. — Према једној уредби, у Румунији се памук може употребљавати за производњу одела и осталога само уз додатак вештачке вуне, и то од 15 до 20 од сто.

И КЛИРИНШКЕ МАРКЕ ДОБИЈЕНЕ ПО АКРЕДИТИВИМА МОРАЈУ СЕ ПРОДАТИ У РОКУ ОД 15 ДАНА

Београд, 16 септембра. — На основу одлуке Девизног одбора, Девизна дирекција Народне банке донела је решење по коме се немачке клириншке марке које се добијају на основу отварања акредитива, морају продати у истом времену као што је то обавезно и са продајом клиринших чекова у немачким маркама.

ШТА ЈЕ МАЂАРСКА ДОБИЛА ПРИСАЈЕДИЊЕЊЕМ ТРАНСИЛВАНИЈЕ?

Будимпешта, 16 септембра. — Део Трансилваније сада присаједињен Мађарској има 7,57 мил. катастарских јутара. Од тога отпада 36,3 од сто на шуму, 31,2 од сто на оранице, 14,4 од сто на ливаде, 12,6 од сто на пашњаке, 1,6 од сто на вртове и 0,4 од сто на винограде. Стање стоке у овом делу Трансилваније 1939 године је износило: 337.000 говеда 357,000 свиња, 180,000 коња, 1,3 мил. оваца.

КВОТА ЗА ПРОИЗВОДЊУ КАУЧУКА ЈЕ ПОВЕЋАНА НА 90 ОД СТО

Амстердам, 16 септембра. — Међународни картел каучука повећао је квоту за производњу каучука са 85 на 90 од сто

ФЕЉТОН »ДАНА«

ТОТО И ЊЕГОВ ТАТА

Амеде Газон

Господин Боно је отац једног дечака, што је у ствари дозвољено свима. Та мустра која одговара на име Тото даје довољно сатисфакције својим родитељима. Увек је први у разреду и та слава чини да се весело сме гледати на будућност: Тото ће бити чиновник као и ви и ја. Све би било у највећем реду да господин Боно није често осећао потребу да докаже своме сину супериорност зрелога доба над младим.

Због тога се поносио оном неотменом и лажном врлином коју људи називају искуством. Изгледа да му је чињеница да је починио хиљаду глупости и погрешака дозвољавала да наређује онима који још нису имали времена да их толико почине. Данас, док пита с јабукама издише, реч је о историји. Господин Боно се баца у мудро поређење садашњости са прошлошћу. Тото га резигнирано слуша.

Господин Боно — Да, сине, данашњи режим је прави божији дар. Захваљују ћи твојим прецима који су заузели Бастиљу, ти си данас слободан грађанин.

Госпођа Боно — Не ослањај се лактовима о сто.

Г. Боно — можеш ли замислити несретне прилике под којима су живели твоји дедови, ти мрачни и ваљани Боноови, који су увек били малограђани, то јест, камен темељац народне зграде... Са неколико примера показаћу ти огромну разлику између деспотског и републиканског режима, па ћеш се после питати како су наши стари могли сматрати живот лепим... Пре свега, Тото, били су робови своје земље. Строго им је било забрањено да се преселе без дозволе и потписа њиховог господара, који су морали оверити и разабрати где год су пролазили... Тешко је сносити такво ропство. Тото.

Тото — Разумем тата, ...То је оно што се данас назива пасош.

Г. Боно — Наравно, феудалци су то злоупотребљавали. Када би се неки путник задржао у њиховој малој држави, дозвољавали су му да отпутује само у замену за добру суму новаца...

Тото — Ах, да! то је оно што се данас назива таксом на боравак.

Г. Боно — Признајем, да има неке мале сличности.. али на улазима у варош, наоружане дружине пљачкале су немилосрдно путнике, према богатству њихове запреге.

Тото — Ах да, тата! То је општинска трошарина.

Г. Боно (својој жени) — Ово дете пати од маније поређења. Изгледа да му је учитељ завртуо мозак! Знај сине да су стари Французи били стално изнуђивали; свуда су их поткрадали, пљачкали. — Људи су их заустављали на сваком кораку и тражили им уцене.

Тото — Систем напојница, зар не?

Г. Боно — То није све! На своје жетве, на новац који су зарађивали у зноју свога лица, чак на њихово имање морали су унапред да плаћају десетак. Да, закидали су им 10%.

Тото — О! тата, то је далеко мање од суме данашњег пореза, који често износи 80%.

Г. Боно — Али онда, само су сиромашни плаћали десетак. Они којима је судбина била наклоњена могли су порезу да избегну...

Тото — Као и данас, они слободних професија?

Г. Боно (нервиран) — Не пореди цело време! Некада, било је привилегованих! живели су не радећи ништа, путујући

Тото — Као наши парламентарци?

Госпођа Боно — Тото, ти нервираш свога оца.

Г. Боно — Остави, драга, успећу ја да осветлим ову малу душу...

Драги Тото, некада ни сам новац није имао своју утврђену вредност... она се пела и падала према краљевој ћуди.

Тото — Ах, да! девизни курс.

Г. Боно — Али не! Али не! Капитал је нагло пао на половину.

Тото — Стабилизирали су га, а?

Г. Боно — Ово дете је невероватно глупо!

Госпођа Боно (увређено) — Де, де!...

Г. Боно — Глупаче мали — ипак си мој син — некада је све морало плаћати пореза.

Тото — Систем непосредних пореза?

Г. Боно — Није се чак ватра смела запалити — ватра, разумеш ли? а да се и за то наплати!

Тото (који се до крајности напреже да ласка своме оцу јер осећа шамаре у ваздуху) — Да, тата... То је као такса на шибице и на жигове упаљача.

Г. Боно — Ако би човек имао запрегу, морао је и за то да исповрти годишњи дуг.

Тото — Као данас на псе?

Г. Боно (госпођи Боно) — Ова мангупчина тупља је од троугла од 180 степени! Пре револуције није се могло чинити ништа, а да се не плаћа, чак ни да се дише чист ваздух.

Тото — Разумео сам, тата... хоће ваљда да наметну порезу на врата и прозоре?

Г. Боно — Нису смели чак да држе бесплатно ни ловачку пушку.

Тото — Морали су купити дозволу?

Г. Боно — Ни обичан музички инструменат.

Тото — Већ су имали таксе на клавире!!!

Г. Боно — Клавири нису постојали!.. За време глади било је забрањено увозити жито из иностранства!...

Тото — Да, тата... то се данас зове царинска заштита.

Г. Боно (ван себе) — То нема никакве везе!... Слушај, знаш ли шта је то соларина? — Па добро, било је забрањено купити со од другог продавца, сем од државе. Било је обавезно купити од ње чак и кад би била најгора.

Тото — Разумем врло добро... То је као кад се ти жалиш да си у свом дувану нашао цепаницу?

Г. Боно (шамарајући Тотоа) — ах! свакако му се нису надао! То ће те већ научити, да се више не размећеш француском историјом.

У ШВЕДСКОЈ ЈЕ ОСНОВАНО ДРУШТВО ЗА ПОСЛОВАЊЕ СА СССР

Стокхолм, 14 септембра. — У Шведској се очекују велике поруџбине различитог железничког материјала из Совјетског Савеза, нарочито резервних осовина и точкова. Ради тога је основано једно посебно друштво, које ће примати ове поруџбине, те ће их распоређивати међу шведске произвођаче. У том друштву суделују водеће шведске фирме, као „Шведски куглични лежаји", „Бофор", „Стора Копарберг", и „Мотала Веркштат."

Редовно купање у Новосадско минерално јодно води значи: здравље

Кишовито и хладно време онемогућило је израду нове кудеље

Оџаци, 16 септембра. — Кишовито и хладно време у прошлој недељи онемогућило је израду нове конопље. Због рђавог времена трпи и трговина, јер купци неће да преузимају влажну робу. У току недеље опажена је већа тражња од стране купаца из Енглеске. Роба је тражена франко Цариград. Није продана, међутим, ни једна партија јер продавци нису вољни да сносе пословни ризик до Цариграда. Цене полувијане конопље и кучине су нешто попустиле. Цене конопље сада су следеће: Ia сељачка кон. 14—15 дин., IIa 13—14 дин., Ia вијана кон. 19—20 дин., IIa 17—18 дин., полувијана кон. 15—16 дин., Ia кучине од вијана кон. 10—12 дин., IIa 6—7 дин., чешљане кон. бр. 5 24—25 дин., брада чешљ. кон. бр. 5 21—22 дин., чешљ. кон. бр. 6 26—28 дин., брада чешљ. кон. бр. 6 22—24 дин., Ia кучине од сељ. кон. 12—13 дин.

МАКСИМИРАНЕ ЦЕНЕ У ДРАВСКОЈ БАНОВИНИ

Одлуком бана Дравске бановине г. др. Натлачена максиране су на подручју Бановине цене месу, масти и брашну. Цене говеђем месу максиране су на 13—19 динара; телећем на 14—18; свињском на 16—20; за кг. масти 24 динара. Цене у Љубљани могу бити за један динар више него у осталим местима Дравске бановине. Бело брашно максирано је са 7,35 а црно са 3,96 динара по кг.

Лицитације и набавке

17 септембра. — Рачунско-економско одељење Министарства грађевина у Београду, израда савременог коловоза на државном путу бр. 4 кроз град Вршац. Предрачунска сума је 5,137.634 динара.

18 септембра. — Технички одељак у Сомбору, израда рампи и бетонских цевастих пропуста на општинским путевима у Стапару. Предрачунска сума дин 149.622.

18 септембра. — Технички одељак у Сомбору, набавка тупаника за редовно одржавање бановинских путева за срезове Дарда и Батина. Предрачунска сума 400.020 динара.

20 септембра. — Технички одељак у Сомбору, реконструкција пута Сомбор—Паланка. Предрачунска сума је 111.068 динара.

23 септембра. — Градско поглаварство у Суботици, израда калдрме у Суботици. Предрачунска сума је 585.840 дин

24 септембра. — Технички одељак у Београду, израда горњег строја Банског пута Перлез — Фаркаждин. Предрачунска сума 974.000 дин.

18 септембра. — Технички одељак у Сомбору, оправка зграде Државног надзорништва свиларства у Сомбору. Предрачунска сума 119.999 динара.

19 септембра. — Технички одељак Краљевске банске управе у Новом Саду грађење нове зграде Друге мушке гимназије у Новом Саду. Предрачунска сума је динара 4,499.528 дин.

20 септембра. — Градско поглаварство у Новом Саду, подизање зграде у Новом Саду.

26 септембра. — Градско поглаварство у Суботици, оправка царинске зграде Главне царинарнице у Суботици. Предрачунска сума је динара 11,780.

8 октобра. — Технички одељак при Начелству среза врачарског у Београду, оправка зграде у Панчеву. Предрачунска сума је 195.820 дин.

БИБЛИОТЕКЕ И МУЗЕЈИ

Библиотека Матице српске отворена од 8—12 и 15—17 часова. Музеј Матице српске отворен од 11—12 часова.

*

КУДА ЋЕМО ВЕЧЕРАС?

БИОСКОПИ:

АПОЛО: Њен роман.
ОДЕОН: Злотвор.
РОЈАЛ: Свет је леп.
УРАНИЈА: Ти си моја песма.
РЕКС: Није лако наћи жену.

*

БУКОВИЧКА МИНЕРАЛНА ВОДА „Кнез Милош" Ш. Д. Е. НОВИ САД, Краља Александра 21. Телефон 20-29 и 32-42. — Код филијала: СОМБОР Телефон 69. — СМЕДЕРЕВО: Телефон 47. КРАГУЈЕВАЦ: Телефон 88 и ЦПЕТРОВГРАД Телефон 169. РУМА Телефон 39 и БЕЛА ЦРКВА Тел. 10.

*

ДЕЖУРНЕ АПОТЕКЕ

Од 14 до 20 септембра

Апотека Ненадовић, Краља Петра ул. бр. 12. Телефон 23-95.

Апотека „Ралетић" (пређе Шиц), — Краља Петра II 2. Телефон 21-00.

Апотека Насл. Жигровића, Петроварадин.

РОЂЕНИ. ВЕНЧАНИ. УМРЛИ

Рођени су: Катица, кћи Јанка Чакаруна ,кочничара и Евице Гиндер. — Матилда, кћи Фрање Немета, бравара и Каталине Алмади. — Слободан, син Павла Маринковића, прив. чиновника и Олге Мијатов. — Мирко, син Јосифа Вајса, преводника и Пирошке Шпицер. — Мушко дете Матије Бодо, столара и Вилме Малдакер. — Женско дете Александра Киша, молера и Фриде Валтер. — Мушко дете Стевана Мишића, пословође и Марије Парошки. — Женско дете Валентина Соршака, столара и Марије Петковић. — Женско дете Васе Мунћана механичара и Верс Одабашић. — Женско дете Ивана Вуковића, шумара и Марије Сонди.

Венчани су: Фрања Климеш, пекар и Кристина Гутвајн, — Лајош Шајти прив. чиновник и Тереза Диндингер. — Сава Бошковић, машиниста и Сока Рајић. — Владимир Цвитковић, грађ. техничар и Смиља Мајсторовић. — Јован Мијушковић, инж. поручник и Владимира Илић. — Дамјан Попов, гостионичар и Јелена Јухас. — Бошко Ристић, пекар и Душанка Римски. — Георг Рот, прив. чиновник и Паула Вајс. — Имре Естер, кројач и Олга Крум. — Никола Нинков. град. дневничар и Ержебет Ирен Горички.

Умрли су: Женско дете Чакаради, 8 сати. — уд. Марија Долга рођ. Николић, домаћица, 94 год.

МАЛИ ОГЛАСИ

ТРАЖИМ СТАН

од собе, кухиње и купатила. Адресу оставити у администрацији. (6052)

ЕНГЛЕСКИ И ЛАТИНСКИ

подучава, диплом. филозоф Поповић, Даничићева 12. (6050)

Варошко јодно купатило
од 7 часова до 19 часова сваког дана
почев од 23 септембра
Недељом: од 6 до 13 часова

ЗА ИЗДАВАЊЕ

просторије за канцеларију, Милетићева 25, од 1 октобра. (6048)

ЗЛАТАРСКОГ ПОМОЋНИКА

за бижутерију, брзог и вештог радника тражи Златарка к. д., Загреб, Дежелићева 29. (6061)

Према последњим изизвештајима Народне банке

Нови Сад јеће, после Ниша, најскупљи град у земљи

У неколико махова је изнесена тврдња да Нови Сад спада у ред најскупљих градова у земљи и да је у погледу скупоће на водећем месту у званичној статистици. Ова тврдња добила је потврду и са званичне стране. Није нам сада циљ да анализирамо разлоге скупоће на новосадском тржишту нити да изналазимо кривце за ово несносно стање, него нам је жеља да скренемо пажњу на последњи извештај Народне банке са напоменом да већ једном треба зауставити вал скупоће и енергичним мерама приступити њеном сузбијању. Они који су криви за ово стање сносиће тешку одговорност ако и даље омогуће систематско дизање цена. То ће довести на крају до безизлазне ситуације, када се неће више ће лако наћи решење.

Ипак, једну ствар треба нарочито подвући. Од цена брашну и хлебу зависне су ценене осталим важним артиклима. Максимсимална цена брашну у Дунавској бановини већа је од оне у Дравској. Максимиране цене брашну надмашиле су сва очекивања заинтересованих. Спекулација се са животним намирницама узима све већег маха. У погледу масти, власти су предузеле енергичне мере против месараара, али су немоћне против оних који прекреко максимиране цене купују маст у у огромним количинама у Новом Саду и новосадској околини и лиферују је на непознато место. Немоћне су власти и према онима који располажу са вагонима масти која није намењена садашњој потрошњи. Резултат тога је тај да је један део месара обуставио клање свиња.

Према последњем извештају Народне банке, цене у детаљној трговини највише су се повећале у Нишу, затим у Новом Саду. Потом долазе градови: Београд, Скопље, Љубљана, Сплит, Загреб, Цетиње, Сарајево, Бања Лука.

Ту свакако не треба коментара...

Модерно реновирана, проширена и преуређена **ЕЛИТ** **КАВАНА-Б-БАР** преко пута ПоПоште Од првог нов артистички програм нова музика у кавани и бару

Удружење резервних официра и ратника свечано је прославило своју славу у спомен на дан пробоја Солунског фронта

У свечаној дворани Официрског дома, јуче пре подне, Удружење резервних официра свечано је прославило своју славу, као успомену на дан пробоја Солунског фронта. Слави су присуствовали командант Прве армиске области, армиски генерал г. Милорад Петровић; изасланик г. Бана, помоћник г. Милутин Нагулић; командант Потиске дивизиске области, командант места, дивизиски генерал г. Чедомир Станојловић; начелник штаба Прве армиске области, бригадни генералштабни генерал г. Тодор Милићевић; помоћник команданта Потиске дивизиске области, генерал г. Ђорђе Дединац; изасланик г. Епископа бачког, архијерејски заменик, прота г. Владислав Јанкулов; претседник и потпретседник општине г. др. Милош Петровић и г. др. Обрад Милутиновић, управник полиције г. Тодор Војновић, затим, претседник Трговинско-индустриске коморе г. Јован Ћулум; директори гимназија гг. др. Бранко Магарашевић, Светислав Марић и др. Сима Гроздановић; директор Трговачке академије г. др. Јован Вулић; шеф железничке станице г. Рада Ивановић, као и велики број активних и резервних официра.

После свечаног обреда сечења колача који је обавио војни прота г. Будимир, претседник Удружења резервних официра и ратника г. Драгољуб Ристић, индустријалац, одржао је краћи говор у коме је истакао значај славе, као успомене на онај дан када је пробијен Солунски фронт, чиме је наша војска испунила своју заветну мисао и чиме је почело остварење наших народних идеала.

Затим је говорио командант Прве армиске области, армиски генерал г. Петровић, који је такође истакао значај пробоја Солунског фронта који је имао не само војничке него и огромне политичке последице.

— Пробој Солунског фронта, рекао је генерал г. Петровић, створио нам је садашњицу, а надамо се и будућност.

Затим је истакао потребу што приснније сарадње између резервних и активних официра, на чијем неговању нарочито ради новосадска секција Удружења резервних официра, што посебно и са похвалом истиче. На крају је у име активних официра честитао славу резервним официрима.

После завршене свечаности, гостима је у дворани дома приређена закуска.

Увече је, у просторијама Официрског дома, одржано успело другарско вече резервних официра.

ХОТЕЛ СЛОБОДА
од данас сваког дана
СЕНЗАЦИОНАЛНИ
ВАРИЈЕТСКИ ПРОГРАМ
у ресторану хотела

НОВОСАДСКИ ЕПИГРАМИ

ЂАЦИМА

На почетку школске године

Доста децо, „центар-фора"!
У школу се сада мора.
Доста, децо, „левог бека"!
Граматика сад вас чека.

Ман'те спортску сад бравуру,
Па читајте Змаја, Ђуру!
Ман'те бокса и Демпсеја,
Студирајте Доситеја!

Баталите Пају Патка —
Држите се свог задатка!
Окан'те се сада „спринта", —
Важније је перо, тинта.

Сад је конац „спорт-сезони",
Упамтите, „шампиони":
Ко се књиге сад не лати
Биће после — „јао, мати"!

Аб.

Дунавски бановински одбор Црвеног крста приређује у среду, 18 о. м., у ресторану Трговачког дома, забавно веће уз суделовање гђе Нате Павловић, радио певачице из Београда, и г. Мике Брујића, гитаристе. Почетак је у 20.30 часова.

Скрећемо пажњу пошт. домаћицама да ћемо од 16 до 21 о. м. у излогу вршити рекламно кување у Јенском стакленом посуђу, те да још само за време те рекламне недеље, важе старе не повишене цене.

Користите прилику!

НИШЕВИЋ
НОВИ САД

НОВОСАДСКА БЕРЗА

Нови Сад, 17 септембра

ПШЕНИЦА: Уредбом утврђене цене.

РАЖ: бачка 357.50—360, банатска 355 до 357.50.

ЈЕЧАМ: бачки и сремски 355—360; бачки и сремски пролетни 415—420.

ЗОБ: бачка и сремска 300—302.50.

КУКУРУЗ: бачки 340—342.50, паритет Вршац 340—342.50, паритет Инђија 340—342.50.

БРАШНО ПШЕНИЧНО: са подручја Дунавске бановине, франко млин, вагон или шлеп, без скупног пореза на пословни промет и без врећа: 0гг, 0г, 0 и грис 723—723, 70% просејано, хлебно брашно 358—358.

МЕКИЊЕ: са подручја Дунавске бановине, франко млин, вагон или шлеп, без скупног пореза на пословни промет и без врећа: 180—180.

ПАСУЉ: бели бачки без врећа 440—445, бели сремски без врећа 440—445.

КРОМПИР: славонски 114—116.

МАСТ: у кантама 2500.

Тенденција: неодређена.

Siera радио значи квалитет продаје и на отплату
»РАДИО-ЛУКС« ДОСЛЕР МАРКО
НОВИ САД, Пашићева 31.

МЛАДА ГОСПОЂА

коментано у материјалној незгоди, моли за помоћ бољег човека. Новац у сврху обављања занатске радње. Озбиљне понуде под „Хитно". (6062)

АПОЛО

Премијера на мађарском језику

Њен роман

У гл. ул.: Агај Ирен, Јавор Пал, Тураи Ида, Берки Лили, Рајнаи Габор

ОДЕОН

Премијера француског филма

Злотвор

У главним улогама:
ЛИДИЈА ВИСОЦКА и ИНА БЕНИТА

РОЈАЛ

Премијера духовите комедије

Свет је леп

У главној улози:
КЛОДЕТ КОЛБЕР

РЕКС

Није лако наћи жену

Дик Повел,
Оливија де Хевиленд

УРАНИЈА

Премијера првог мађарског певачког филма

ТИ СИ МОЈА ПЕСМА

У гл. ул.: ШАРДИ ЈАНОШ, члан Пештанске опере, надаље: Сабо Клари, Васари Пири

Првенство подмлатка у Новом Саду

Недељне борбе за првенство подмлатка у Новом Саду завршиле су се с овим резултатима:

НАК—Војводина 2:1,
НФК—Трг. омладина 1:1,
Текстил—Раднички 2:0, и
Рапид—Истра 1:1.

—o—

високи исходи у другом разреду у Новом Саду

У првом Б) односно другом разреду у Новом Саду одигране су у недељу пре подне следеће првенствене утакмице:

Макаби—Ливничар 5:1,
Славија—Гвожђар 5:4, и
ЖСК—Дунав 5:1.

—o—

Шесто коло првенства у Српској лиги донело је само мала изненађења

Шесто коло првенства у Српској лиги донело је само мала изненађења. Наиме, као мала изненађења могу се сматрати деобе бодова у Панчеву и Скопљу и доста осетан пораз Војводине у Београду.

Резултати, иначе, гласе

БСК—ЖАК 6:1,
Југославија—Војводина 6:3,
Славија (С)—Бата 2:0,
Југославија (Ј)—БАСК 1:1, и
Грађански (С)—Јединство 2:2.

Оглашавајте у „Дану“

СПОРТ

Велики пораз новосадског првака

Војводина је несрећно изгубила од Југославије са 6:3 (3:1)

Цела одбрана је подбацила

Београд, 16 септембра. — Јуче је на игралишту Бсклуба београдска Југославија победила Војводину са превеликим резултатом 6:3 (3:1).

Војводина је наступила са следећим играчима: Плац, Мајтан, Попеску, Хас, Пожега, Живковић, Медарић, Марјановић, Рогић , Михајловић, Велкер.

Југославија је имала тим састављен овако: Ловрић, Анђелковић, Лукић, Ђирић, Бројић, Атанацковић, Савић, Петровић, Чабрић, Ђајић, Стевков.

Судио је г. Подубски из Загреба.

*

Војводина је по игри заслужила далеко бољи резултат. Он је дошао као последица врло слабе игре голмана Плаца и несигурне игре бекова. Плац је могао бар два гола да брани. Да би несрећа била већа новосадски црвени су друго полувреме од 15 минуте играли са десет играча, јер је Марјановић био повређен и напустио терен. Доцније се вратио у игру, али је зато Живковић, одмах по његовом доласку, био искључен из игре, ради намерног фаула. Од бекова Мајтан је био нешто бољи од Попеска, али су оба били несигурни.. Пожега није своју дужност у пуној мери извршио. Хас и Живковић били су најбољи играчи у одбрани, нарочито Хас. У навали није било изразито слабог играча. Велкер је ипак био најбољи. Рогић је био изврсно чуван од Бројића, али се са осталима борио врло срчано. Медарић је мало дуже задржавао лопту него што је било потребно.

Код Југославије најбољи су били Ловрић и Бројић. Чабрић је врло срећно дао три гола.

*

Први гол „круна“ утакмице пао је већ у 7 минути. На једну високу лопту Плац истрчава и дозвољава да га лопта прескочи. Чабрић стартује, пада и из лежећег става шаље лопту лагано у гол. Исти играч у 20 минути у трку туче оштро поред непокретног Плаца. Два минута доцније Михајловић преко главе пребацује Велкеру, који оштрим шутем бије у супротан угао. Пред крај полувремена из једног непотребног једанаестерца Чабрић даје и трећи гол за Југославију.

У другом делу игре Стевков је до 20 минуте постигао два и Ђајић један гол. Изгледало је да ће Новосађани претрпети катастрофу, јер су од петог гола играли са десет играча. Рогић и Велкер су постигли до краја утакмице по један гол и донекле ублажили овај непотребан и у половима исувише изражен пораз.

*

Војводина је у првом полувремену била знатно боља од Југославије и било је одиста жалосно гледати како Новосађани лако примају голове. Пред крај утакмице Војводина је извела неколико лепих продора и у два маха имала прилику да још више ублажи пораз. Михајловић је два пута био у позицији да сам постигне гол, али је он несебично, а у исто време и сасвим непотребно убацио у центар, где ове повољне шансе нису биле искоришћене.

Б. Бекић.

Отварање игралишта Радничког у Новом Саду

Раднички је срећно стартовао на свом терену победивши Мачву са 1:0 (1:0)

Текстил је затим катастрофално гукао Истру са 10:1 (4:0)

У недељу по подне отворено је ново игралиште новосадског Радничког спорт клуба и том приликом одиграше су две прворазредне првенствене утакмице.

Први пар противника био је Раднички —Мачва. Резултат је испао 1:0 (1:0) за власника новог терена.

Раднички, мора се признати, уочи овог меча није важио за фаворита. Фаворити су били Шапчани, који су своје досадашње противнике — истина на свом терену — отправили са пет и шест голова. Међутим, овог пута Мачвани ни су оправдали глас опасног и јаког противника, већ су напротив дали доста млаку, неповезану и савршено неопасну игру. Као оправдање, донекле, може им служити и нов, још недрениран терен, на коме су се међутим и сами домаћи слабо сналазили, али ипак то није било пресудно, јер је, на пример, у другој игри Текстил и на таквом терену успео да да добру партију.

Раднички је, наступивши са још слабије састављеним тимом него прошле недеље, извукао победу захваљујући у првом реду бољем постављању и маркирању. Сваки играч Радничког добро је држао своје место, што је јако сметало противнику, а захваљујући способности једног јединог човека који је иначе био душа целог тима, Аврамовићу, домаћи су из једног слободног ударца, у 40 м. првог дела утакмице преко овог играча постигли једини, победоносни гол.

Иначе утакмица је била на слабом нивоу, а противници углавном равноправни.

Судио је добро и објективно г. Ковач.

Друга утакмица између Текстила и Истре, која се свршила великом победом Текстила са 10:1 (4:0), била је кудикамо занимљивија и лепша од прве.

Текстил је имао свој дан. Његовим играчима ишло је све од руке тако да је то њихово расположење за игру морао да осети доста ослабљени тим Истре, који је по скупној игри, па и што се тиче већине појединаца, за класу заостајао од победника. Текстил је играо одлично у свим линијама.

Текстил је већ у првих пет минута водио са два гола разлике. Увек опасни Сабљар и ванредно расположени Дејановић на левом крилу, кога су за чудо увек остављали непокривена, забили су два лепа и ефектна гола. Овим поготцима морал Истрана био је већ у почетку сломљен, па је навала Текстила у правој прворазредној игри, често шетајући се по терену, низала гол за голом док на крају резултат није испао двоцифрен.

Истра данас нема навалу, која би била у стању да задржи лопту и растерети одбрану. У том реду једва ако двојица имају квалитет навалних играча, док су остали обични статисти, који крећу тек на сваку трећу или четврту лопту. И у средњем реду нису сви дали све од себе, тако да је иначе доста солидна ужа одбрана тешко излазила на крај са бољим противником који је до казненог простора долазио лако, несметано и ту већином из близине давао голове.

Стрелци су били: за Текстил Сабљар, 3, Дејановић и Матајс по 2, а Креч Бураи и Чилаг по један гол. За Истру је спасао част из једне соло-акције Новаков.

Г. Хуска је углавном добро водио овај меч.

Д. Н.

УДРУЖЕЊЕ ТРГОВАЦА
ЗА ГРАД И СРЕЗ НОВОСАДСКИ
НОВИ САД
Број: 2474 од 13 септембра 1940

СТЕЧАЈ

Удружење трговаца за град и срез Новосадски расписује стечај за питомце за школу за трговину и декоративну вештину коју отвара Трговинско-индустриска и занатска комора у Новом Саду, 1 октобра 1940 год.

Рефлектанти морају поднети молбе са податцима о држављанству, добром владању, да нису млађи од 16 година, да су здрави као и податке о свршеним школама или упослењу у трговачким радњама.

Првенство имају трговачка деца или помоћници који су провели годину дана у трговачкој радњи, а у сваком случају морају бити са подручја овог Удружења. Писмене молбе имају се предати најкасније до 20 о. м. за време радних часова у уреду Удружења (Трговачки дом) где се могу добити и потребне ближе информације.

Управни одбор
Удружења трговаца за град и срез Новосадски.

Власник за ДАН к. д.: ЛАЗАР АТАНАЦКОВИЋ, Краља Петра I, 9.
Ротациона штампа: ДАН к. д., штампарско-издавачко предузеће Краља Александра, 7